

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.09.1982, sp. zn. 11 Tz 42/82, ECLI:CZ:NS:1982:11.TZ.42.1982.1

Číslo: 18/1983

Právní věta: Hrobník, který si ponechává zubní zlato, které našel při kopání hrobů, dopouští se trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a nikoli trestného činu zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 30.09.1982

Spisová značka: 11 Tz 42/82

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Zatajení věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. a
§ 254 odst. 1 40/1964 Sb. § 118
§ 453
§ 460

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 18/1983 sb. rozh.

Hrobník, který si ponechává zubní zlato, které našel při kopání hrobů, dopouští se trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a nikoli trestného činu zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 30. 9. 1982 sp. zn. [11 Tz 42/82.](#))

Nejvyšší soud ČSR v řízení o stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR shledal, že rozsudkem městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 1981 sp. zn. 7 To 577/81 a v řízení mu předcházejícím byl porušen zákon v ustanovení § 254 odst. 1, 2 tr. zák., § 229 odst. 1 a § 254 odst. 1 tr. ř.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 21. října 1981 sp. zn. 2 T 200/81 byl obviněný A. V. uznán vinným trestným činem zatajení věci podle § 254 odst. 1, 2 tr. zák. a odsouzen podle § 254

odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody na tři roky, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny. Obviněnému byl dále podle § 4 odst. 2, § 3 odst. 1 zák. č. 44/1973 Sb. uložen ochranný dohled na jeden rok v rozsahu uvedeném v § 2 odst. 1 cit. zákona. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený československý stát zastoupený finančním odborem ONV Praha 3 se svým nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle zjištění rozsudku se obviněný A. V. dopustil trestné činnosti tím, že od 25. srpna 1975 do 11. července 1977 jako hrobník Pohřební služby hl. m. Prahy a později OPS Praha 4 - Modřany si ponechal nejméně 156,1 g zubního zlata, které našel při kopání hrobů, zejména na Olšanských hřbitovech v Praze 3, ačkoliv byl dne 25. srpna 1975 poučen o své povinnosti odevzdat zaměstnavateli všechny cenné věci, které při výkonu svého zaměstnání nalezne, a způsobil tak nezjištěným soukromým osobám škodu ve výši nejméně 28 879 Kčs.

Městský soud v Praze k odvolání obvodního prokurátora v Praze 3 rozsudkem ze dne 10. prosince 1981 sp. zn. 7 To 577/81 podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil v rozsudku obvodního soudu výrok o trestu a způsobu jeho výkonu a výrok o ochranném dohledu a nově obviněnému uložil podle § 254 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest odnětí svobody na tři roky. Podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. obviněného zařadil pro výkon trestu odnětí svobody do druhé nápravně výchovné skupiny. Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. zák. obviněnému uložil trest propadnutí věci, a to 19,55 g zlata. Podle § 4 odst. 2, § 3 odst. 1 a § 2 odst. 1 zák. č. 44/1973 Sb. obviněnému dále uložil ochranný dohled na jeden rok. Současně podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušil výrok o trestu v rozsudku obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 17. března 1978 sp. zn. 5 T 19/78.

Proti rozsudku městského soudu v Praze podal generální prokurátor ČSR stížnost pro porušení zákona. Uvedl, že jednání obviněného mělo být posouzeno jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), c) tr. zák. Na tento nesprávný výrok o vině pak podle stížnosti pro porušení zákona navázal nesprávný výrok o náhradě škody, kterým byl československý stát zastoupený finančním odborem ONV Praha 3 s nárokem na náhradu škody odkázán na řízení občanskoprávní.

Nejvyšší soud České socialistické republiky přezkoumal na podkladě podané stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Vadnost rozsudku obvodního soudu pro Prahu 3 Nejvyšší soud ČSR spatřuje v nesprávném právním posouzení jednání obviněného.

Doznáním obviněného ve spojení s výpověďmi svědkyň M. S., S. Z., A. N. a J. B. a v souladu s dalším písemným materiálem uloženým ve spisu, zejména s potvrzeními vystavenými obviněnému Státní zkušebnou pro drahé kovy, která na jeho žádost prováděla ztavení zubního zlata získaného posuzovanou trestnou činností, bylo spolehlivě prokázáno, že obviněný si postupně přivlastnil jako hrobník zaměstnaný nejdříve v Pohřební službě hlavního města Prahy a později v Obvodním podniku služeb v Praze 4 celkem nejméně 156,1 g zlata v hodnotě 28 879 Kčs, které získal při kopání hrobů, a že tak učinil v době a způsobem blíže popsáním v odůvodnění rozsudku. Obvodní soud pro Prahu 3 dospěl také ke správnému závěru, že obviněný spáchal opakovanými útoky posuzované trestné činnosti jediný trestný čin, neboť všechny tyto jeho útoky směřovaly proti témuž objektu, byly stejně motivované a byly provedeny v místní a časové souvislosti.

Obvodní soud pro Prahu 3 však pochybil při právním posouzení stíhaného jednání, pokud v něm spatřoval trestný čin zatajení věci podle § 254 odst. 1, 2 tr. zák. a nikoliv trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), c) tr. zák., jak

stíhaný skutek kvalifikovala obžaloba.

Z odůvodnění rozsudku obvodního soudu pro Prahu 3 vyplývá, že obvodní soud vycházel z mylného výkladu některých ustanovení mimotrestních právních norem. Předně nutno uvést, že věci ve smyslu § 118 obč. zák. není tělo zemřelého, a proto za věc v občanskoprávním pojetí nelze považovat ani umělou část lidského těla, pokud od něho nebyla oddělena. Z ustanovení § 469 a § 120 obč. zák. lze také dovodit, že dosud neoddělená umělá část těla zemřelého je v právním smyslu jeho součástí. V důsledku toho také nemůže být neoddělená umělá část lidského těla předmětem dědictví.

Umělé části lidského těla se stávají věcí ve smyslu § 118 obč. zák. teprve jejich oddělením od těla zemřelého. V posuzovaném případě se tak stalo přirozeným rozpadem zůstatků v hrobech. Proto zubní zlato (ale i jiné umělé části lidského těla) se nestalo součástí dědictví, které se nabývá dnem smrti zůstavitele (§ 460 obč. zák.).

Z ustanovení § 453 obč. zák. lze dovodit, že není věci bez vlastníka. Věci opuštěné nebo skryté, jejichž vlastník není znám, připadají do vlastnictví státu. V důsledku toho zubní zlato, které obviněný získal trestnou činností po oddělení od lidského těla rozpadem, náleželo do majetku v socialistickém společenském vlastnictví.

Obviněný si přivlastnil zubní zlato, které vykopal při výkonu svého zaměstnání jako hrobník na svých pracovištích. Nemohlo proto jít o trestný čin zatajení věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 135 tr. zák., popř. o trestný čin zatajení věci podle § 254 odst. 1 tr. zák., neboť nešlo o věci, jež by se do jeho moci dostaly nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné. Nešlo také o ztracené věci nebo o věci, které by náhodně našel na místě, o němž by jejich vlastník nevěděl. Bylo naopak bezpečně prokázáno, že zaměstnavatel obviněného dne 25. srpna 1975 jednoznačně poučil, že všechny věci z drahých kovů, popř. drahé kameny, které v souvislosti s výkonem práce hrobníka nalezne, je povinen okamžitě odevzdat svému vedoucímu. Obviněný proto věděl od samého počátku svého zaměstnání, že jeho zaměstnavatelé předpokládají výskyt cenných předmětů při kopání hrobů a že s nimi pak jako socialistická organizace dále hodlají nakládat. Pokud proto obviněný nerespektoval toto poučení a zubní zlato získané uvedeným způsobem si přivlastnil, je nutno takové jednání posoudit jako zmocnění se věci z majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

Dále Nejvyšší soud odůvodnil, proč byl zákon porušen též výrokem o náhradě škody.